

GEZOND IN ...

STIMULERINGSPROGRAMMA GIDS
LOKALE AANPAK GEZONDHEIDSACHTERSTANDEN

Schaarste-app voor verminderen dagelijkse stress

Interview over het project de Geweldige Wijk in Meppel, naar aanleiding van de leerkring Armoede en Gezondheid

Door: Annette Duivenvoorden en Lydia Sterrenberg (Platform31)

“We willen een innovatieve aanpak ontwikkelen voor het verkleinen van gezondheidsachterstanden in heel Nederland” zegt Carin Cuijpers van de GeluksBV en initiatiefnemer van een nieuwe aanpak. De afgelopen jaren hebben gezondheidsprofessionals vooral ingezet op het beter toegankelijk maken van gezondheidsinterventies voor mensen met een lage sociaal economische status. En zij moeten constateren dat dit niet of onvoldoende werkt. “De bestaande interventies sluiten niet aan op waar deze mensen echt behoefte aan hebben,” aldus Carin. Gebaseerd op de theorie van schaarste ontwikkelde diverse partijen het programma ‘De Geweldige Wijk’. In Meppel gingen ze, als eerste in Nederland, met deze innovatieve aanpak aan de slag.

“Als je gezondheidsachterstanden wilt aanpakken bij mensen die in armoede leven moet je eerst ‘de schaarste’ aanpakken”, vertelt Carin. “Weer ruimte in de hoofden weten te bewerkstelligen. Als er eenmaal ruimte is, dan kun je werken aan veerkracht en vaardigheden om uiteindelijk gemotiveerd aan de slag te gaan met de bestaande gezondheidsinterventies. Ik

zag dat de reguliere aanpak niet het gewenste resultaat opleverde en was ervan overtuigd dat het beter kon”, vertelt Carin. GeluksBV ging samen met Hogeschool Windesheim en subsidie van Fonds NutsOhra aan de slag en ontwikkelde een innovatieve aanpak ‘De Geweldige Wijk’, gebaseerd op de theorie van schaarste. De Carin: “We werden gegrepen door de inzichten op basis van de schaarste theorie. Deze laat zien dat we altijd op de verkeerde deuren hebben geklopt. We moeten onze gezondheidsinterventies niet klaarmaken voor mensen die leven onder de armoedegrens. Maar we moeten het omdraaien en mensen ondersteunen om weer regie te nemen op hun leven. Om vervolgens te werken aan veerkracht en motivatie om iets aan hun gezondheid te gaan doen.” Dit denken sluit naadloos aan op het concept van positieve gezondheid.

In Meppel wordt de aanpak ontwikkeld met de bedoeling dat het schaalbaar is naar andere plekken. Een cruciaal instrument van de aanpak is De Geweldige Wijk app, waarmee bewoners, die leven onder de armoedegrens, hulp kunnen vragen voor de dagelijkse kleine problemen.

“Deze app is de sleutel tot alles wat er al is” aldus Hayat El Mahjoubi, kwartiermaker bij Welzijn Mensenwerk. “Het moet mensen helpen bij dagelijkse problemen en de stress door die problemen verminderen. Dan kunnen we kijken of ze met de vrijgekomen bandbreedte aan nieuwe vaardigheden kunnen werken waarmee er gedragsverandering ontstaat. Uiteindelijk hoop je dat de vragers van hulp later zelf geveer kunnen zijn. Via de app kunnen mensen die op of onder de armoedegrens leven, alledaagse vragen stellen. Vragen waar ze anderen wellicht ook mee kunnen helpen. Zo kunnen ze aangeven dat de wasmachine kapot is, hun kind een winterjas nodig heeft of dat ze graag willen sporten. Diegene wordt vervolgens gekoppeld aan een geveer van hulp. Op de app vindt een kennismakingsgesprek plaats. Als dit fijn is, maken ze een afspraak. Alleen mensen die op of onder de armoedegrens leven mogen hulp vragen maar iedereen in Meppel kan hulp aanbieden.” Carin: “We werken vraaggericht; we ontsluiten het bestaande netwerk van organisaties, ondernemers en bewoners die al hulp aanbieden in reactie op de vraag.”

Samenwerken met de doelgroep: vertrouwen en ook zelf hulp bieden

De app is zoals het hele programma in interactie met de doelgroep ontwikkeld. Carin: “We werken vanaf het begin samen met taalambassadeurs van Stichting ABC en Stichting Lezen en Schrijven. Mensen die voorheen taalachterstanden hadden en na het leren van de taal ambassadeur zijn geworden. Later zijn ook ervaringsdeskundigen op het gebied van armoede uit Meppel aangesloten. Zo kun je iets maken wat écht werkt. In de gesprekken kwam naar voren dat mensen de app alleen zouden gebruiken wanneer deelname persoonlijk wordt aangeboden. Alles staat of valt met vertrouwen bij onze doelgroep. Hayat

gaat dan ook persoonlijk langs bij de gezinnen die in aanmerking komen”. Ook brachten de ervaringsdeskundigen in dat het niet alleen goed is als de doelgroep hulp kan vragen, maar ook als wederkerigheid is ingebouwd en ze zelf hulp kunnen aanbieden.

In december wordt de Bètaversie van de app op functionaliteit getest. De eerste versie is in een aantal sessies doorlopen met de taalambassadeurs en ervaringsdeskundigen. Zij gingen met de app aan de slag zonder uitleg. Dat leidde tot een aantal aanpassingen. “Het zijn kleine dingen. We werkten met eenvoudige illustraties, een soort van emoticons. Daar herkenden ze zich eerst niet in. Dat hebben we aangepast en nu hebben ze bijvoorbeeld handjes. We kregen ook complimenten. De taal die we gebruikten was al heel goed, de manier waarop we in de app om dingen vragen en hoe dit geïnterpreteerd wordt”, aldus Carin.

Veranderende samenwerkingspartners

Tijdens de leerkring was samenwerken een van de centrale thema's. Wat, behalve het belang van samenwerken met de doelgroep, zijn leerervaringen op dit punt? Carin: “Als initiatiefnemer voelde ik een grote verantwoordelijkheid voor het ontwikkelen van het nieuwe concept. Mede dankzij de leerkring ben ik me gaan realiseren dat een project als de Geweldige Wijk alleen kan slagen met gedeeld eigenaarschap en duidelijke rollen. Zo heeft Hogeschool Windesheim, als budgethouder van Fonds NutsOhra, ook een belangrijke rol en verantwoordelijkheid als ontwikkelingspartner. Welzijn Mensenwerk Meppel speelt een rol als implementatiepartner en de gemeente is belangrijk voor het politiek draagvlak en de borging. Het is nu van ons allemaal.”

Om aan de slag te gaan met de app in Meppel was een lokale implementatiepartner in de vorm van een kwartiermaker nodig. Hayat: “Typisch Meppels is dat we een beetje allergisch zijn voor nieuwe dingen. Er is veel, er wordt veel samengewerkt, maar rondom armoede staat nog veel op zichzelf. Deze app kan het samenbrengen. Om draagvlak te peilen is een dialoogbijeenkomst in het stadhuis georganiseerd om het idee van de Geweldige Wijk te laten landen. De uitkomst was dat het concept aansloeg. Dit was voor mij de bevestiging om door te zetten met deze aanpak.”

In de implementatiefase zijn weer andere partners nodig en moeten aanbieders van hulp gemobiliseerd worden. Hayat ging op zoek naar samenwerkingspartners voor de app. “Recent vond de Meppeler Uitdaging plaats. En een themadag ‘Meppel Deelt’ die stond in het teken van overvloed tegenover schaarste. Dit was een mooi moment om het concept aan het bedrijfsleven te presenteren. Op deze dag waren 200 deelnemers uit de doelgroep aanwezig. Zeker 35 ondernemers en organisaties gaven aan een dienst te willen aanbieden op de app. Een journalist biedt aan om lastige brieven te schrijven naar instanties, een

uitzendbureau biedt stages en werkervaringsplekken aan en een jonge vrouw kan goed muurschilderingen maken en biedt dit aan voor babykamers.”

Vervolg

In 2018 start een spannende fase van het project, gezinnen gaan de applicatie voor het eerst écht testen. Ook nieuwe gemeenten kunnen vanaf 2018 aansluiten bij het programma. “De subsidie loopt tot medio 2019, maar hopelijk gaat het programma veel langer en op meerdere plekken in het land door”, aldus Carin. In Meppel gaan ze verder aan de slag om met de vrijgekomen rust mensen klaar te maken voor bestaande gezondheidsinterventies

Bron: Platform31

